

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ із ДИСЦИПЛІНИ “ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ОСОБИ У ПРИВАТНОМУ ПРАВІ” (кафедра інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права)

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ КАФЕДРОЮ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

25.03 -29.03. – *Захист прав інтелектуальної власності (заняття 1)*

01.04 – 05.04. – *Захист прав інтелектуальної власності (заняття 2)*

08.04-12.04. – *Захист прав у інформаційній сфері*

15.04.-19.04. – *Захист корпоративних прав (заняття 1)*

22.04 – 26.04. – *Захист корпоративних прав (заняття 2)*

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1 ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (на 2 практичних заняття).

Примітка:

На перше практичне заняття: теоретичні запитання № 1-5, практичні завдання 1-2, ситуації (фабули) 1-5

На друге практичне заняття: теоретичні запитання № 6-10, практичне завдання 3, ситуації (фабули) 6-9.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАПИТАННЯ

1. Загальна характеристика форм, способів та засобів захисту прав інтелектуальної власності.
2. Види порушень авторських та суміжних прав: камкординг, кардшейринг, піратство, плагіат та інші.
3. Способи захисту авторських та суміжних прав. Захист прав у цифровому середовищі.
4. Способи захисту прав на засоби індивідуалізації суб'єктів господарювання; товарів, робіт та послуг.
5. Способи захисту патентних прав.
6. Способи захисту прав інтелектуальної власності на результати селекційних досягнень.
7. Способи захисту прав інтелектуальної власності на об'єкти з локальною новизною (ноу-хау, комерційна таємниця).
8. Недобросовісна конкуренція та особливості захисту від недобросовісної конкуренції.
9. Процесуальні особливості розгляду спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності.
10. Вищий суд з питань інтелектуальної власності: порядок створення, юрисдикція, особливості розгляду. Діяльність патентних судів: зарубіжний досвід.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

ЗАВДАННЯ 1. Проаналізуйте статтю 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права». Які спеціальні способи захисту закріплені у цій статті?

ЗАВДАННЯ 2. Проаналізуйте ст. 52¹ та ст. 52² ЗУ «Про авторське право та суміжні права». Ознайомтесь з процедурою Take Down Notice. Який порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет?

ЗАВДАННЯ 3. Що таке патентний тролінг? Які причини його прояву?

ФАБУЛИ

СИТУАЦІЯ 1

У січні 2019 р. до суду звернувся позивач Н. з позовом до ТОВ «В» про вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених з використанням знаку для товарів та послуг, про зупинення та заборону пропускати через митний кордон таких товарів, стягнути з відповідача грошову компенсацію за порушення авторських прав (100 000 грн.), зобов'язати відповідача опублікувати у засобах масової інформації про порушення ним авторських прав позивача, визнати недійсним Свідоцтво на знак для товарів і послуг, видане на ім'я ТОВ «В», від 10.10.2017 р. (дата подання заявки – 02.02.2017 р.).

На думку позивача, відповідач протягом 2017-2018 років незаконно використовує твір (в тому числі в торговельній марці), авторські права на який зареєстровані за позивачем. Відповідач маркує одяг знаком для товарів і послуг (торговельна марка), у якому використано твір позивача. Авторське право на твір зареєстровано у 25.02.2015 р. за позивачем Державною службою інтелектуальної власності.

Відповідач подав зустрічний позов до первісного позивача та до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (правонаступник Державної служби інтелектуальної власності) про визнання Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір недійсним. У зустрічному позові зазначено, що словосполучення, які містяться в графічних зображеннях, зареєстрованих як твори образотворчого мистецтва, створені без застосування творчої праці, а тому твір позивача не може вважатися об'єктом авторського права. Доказом цього є висновок судового експерта, який додано до зустрічного позову.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 2

До суду з позовом звернувся власник свідоцтва на торговельну марку «Х» до дружини «У» та товариства з обмеженою відповідальністю «Z», треті особи: Державна служба інтелектуальної власності України про визнання недійсним договору про оплатне передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку.

В обґрунтування заявленого позову позивач посилався на те, що у вересні 2018 року дізнався, що його дружина «У» 17.10.2017 року уклала договір з ТОВ «Z» про оплатну передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 3

Іноземне підприємство «SUNSET» звернулось до суду з позовною заявою до відповідача, який є засновником, видавцем та редактором газети «СХІД СОНЦЯ» про захист порушеного права інтелектуальної власності. В обґрунтування своїх вимог позивач

посилається на те, що він є суб'єктом права власності на знаки для товарів та послуг, що посвідчується відповідним свідоцтвом. Позивач також стверджує, що знаки для товарів та послуг є «візитною карткою» останнього, оскільки на підставі них треті особи отримують інформацію щодо оригінальності діяльності позивача та можуть зробити висновок про його професійні та управлінські здібності, порядність і відповідність діяльності вимогам закону.

Окрім того, позивач стверджує, що в порушення ст. 41 Конституції України, ст. 495 Цивільного кодексу України та ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» у друкованому засобі масової інформації - газеті «СХІД СОНЦЯ» без згоди власника було використано знак для товарів та послуг, право інтелектуальної власності на яке належить ІП «SUNSET», що підтверджено свідоцтвом. Відтак, враховуючи ту обставину, що відповідачем систематично друкується газета із знаком для товарів і послуг, право інтелектуальної власності на який належить ІП «SUNSET», це суперечить інтересам позивача та грубо порушує його права.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 4

Приватна організація (*організація колективного управління*) «ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ» в інтересах Товариства з обмеженою відповідальністю «ПЛЮТ» звернулась до суду із позовом про стягнення 100 000,00 грн. компенсації за порушення виключних майнових авторських прав до Приватного підприємства «БАРБЕР». Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач здійснив бездоговірне публічне використання музичних творів «Diamonds» та «Umbrella» (виконавець співачка Rihanna) у приміщенні Торгового центру «ГОСПОДАРОЧКА», що підтверджується Актом фіксації та відеозаписом такого публічного виконання.

Відповідач, заперечуючи вимоги позивача, стверджує, що ПО «ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ» не довело належності їй авторського права на спірні музичні твори, а оптичний диск з відеофіксацією не являється належним та допустимим доказом у цій справі. Окрім того, ПП «БАРБЕР» не впливає на транслявання музичних творів у приміщенні Торгового центру «ГОСПОДАРОЧКА», оскільки централізоване транслявання музики по всьому комплексу здійснюється іншим ТОВ на підставі укладеного ним договору з іншою організацією, що здійснює управління такими правами, а відтак ПП «БАРБЕР» є неналежним відповідачем у справі.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 5

Позивачу – ФОП – 1 належить право інтелектуальної власності на промислові зразки за патентами з відповідними номерами. В жовтні 2018 року останньому стало відомо, що відповідач – ФОП – 2 випускає цеглу такою ж формою та розміром, що зображені в патентах на промислові зразки, що належать ФОП-1. Тобто, цегла відповідача під назвами «Королівська», «Королівська австрійська», «Королівська оздоба», плитка «Королівська цокольна» схожа з цеглою позивача, що зображена на патенті на промислові зразки. На думку позивача, цегла позивача та відповідача є ідентичною, тому споживачі і навіть самі продавці часто їх плутають та купують цеглу виробництва ФОП-2 вважаючи, що цей товар є виробництвом ФОП-1, якому належить ще і торгова марка «ЦЕГЛЯР». Окрім того, позивач стверджує, що йому належить виключне право використовувати промислові зразки «фактурна цегла облицювальна» за патентами України з відповідним номером, а також право дозволяти його використання іншим особам та перешкоджати неправомірному використанню промислового зразка, в тому числі забороняти таке використання.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 6

Особи К, Б і П після розробки у співавторстві комп'ютерної програми, що не має аналогів на світовому ринку, виявили намір зареєструвати свої авторські права на твір. У зв'язку із вказаним К, Б і П звернулися за наданням правової допомоги до адвокатського бюро «Престиж».

Надайте особам К, Б і П детальну письмову юридичну консультацію (з посиланням на норми чинного законодавства України) щодо порядку реєстрації авторського права на розроблену комп'ютерну програму.

При наданні письмової юридичної консультації вкажіть:

- уповноважений орган до компетенції якого входить проведення державної реєстрації авторського права на комп'ютерну програму;
- перелік документів, які необхідно подати для державної реєстрації авторських прав на комп'ютерну програму;
- строк дії авторського права на комп'ютерну програму створену у співавторстві;
- порядок розгляду компетентним органом питання щодо реєстрації авторського права на комп'ютерну програму та можливі причини відмови у реєстрації авторського права;
- порядок оплати послуг уповноваженого органу з реєстрації авторського права на комп'ютерну програму та необхідну до сплати суму.

СИТУАЦІЯ 7

Товариство з додатковою відповідальністю «Ф» звернулося до суду з позовом до Фізичної особи-підприємця «Х» про захист права інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг та стягнення заборгованості.

01.05.16 між ТДВ «Ф» («Франчайзер») та ФОП «Х» («Франчайзі») укладено Договір комерційної концесії (Франчайзингу) № 1. Відповідно до Договору № 1, Франчайзер погоджується на вступ Франчайзі до Франчайзингової мережі «Street Fun» для ведення підприємницької діяльності Франчайзера, що надає ФОП «Х», на строк дії Договору, право: вести підприємницьку діяльність Франчайзера; використовувати торгіву «Street Fun» та систему Франчайзера, а також документацію та інші матеріали, що надаватимуться Франчайзером.

01.05.2016 року, між ТДВ «Ф» («Ліцензіар») та ФОП «Х» («Ліцензіат») було також укладено ліцензійний Договір № 2 про використання знаків для товарів і послуг. Згідно вказаного Договору №2, Ліцензіар, володіючи правами на товарні знаки, надає Ліцензіатові на строк дії Договору за винагороду невиключну ліцензію на користування товарними знаками згідно Франчайзингового договору. Відповідно Договору № 2 припинення його дії відбувається виключно разом із припиненням дії Договору №1. Водночас Договір №1 набирає чинності з дати його підписання та діє протягом дії 2х років. Зазначена у Договорах № 1 та № 2 торгова марка є власністю ТДВ «Ф», що підтверджується свідоцтвом на знак для товарів і послуг.

Відповідно до умов Договору кожного місяця, починаючи з дати відкриття, ФОП «Х» сплачує на користь ТДВ «Ф» роялті у розмірі 2% від щомісячного валового доходу (загального доходу Франчайзера, отриманого за календарний місяць ведення підприємницької діяльності). Сплата Роялті здійснюється Франчайзі щомісячно до 10 числа місяця, наступного за звітним.

Як стверджує ТДВ «Ф», з моменту підписання Договору та до травня 2017 року зобов'язання по сплаті роялті виконувались відповідачем належним чином. Однак, останній платіж по Договору було зроблено відповідачем 12 травня 2017 року (на суму 516 грн. 75 коп.) і з цього часу та до дня звернення до суду з позовом, відповідач не здійснював сплату роялті, продовжуючи при цьому безпідставно вести господарську діяльність в приміщенні та

використовуючи торгову марку «Street Fun». Окрім того, незважаючи на припинення дії Договору, відповідач продовжував безпідставно використовувати торгову марку «Street Fun». Відтак, на думку позивача, має місце неналежне виконання ФОП «Х» умов Договору у зв'язку із чим ТДВ «Ф» просить суд:

1) заборонити відповідачу ФОП «Ф» здійснювати будь-яке використання знаку для товарів і послуг торгової марки «Street Fun» у господарській діяльності без дозволу ТДВ «Ф»;

2) зобов'язати відповідача ФОП «Ф» зняти вивіски та рекламу, на яких використовується торгова марка «Street Fun»;

3) припинити використання основного асортименту товарів, обладнання, уніформи, посуду, що використовується відповідачем у своїй господарській діяльності під брендом торгова марка «Street Fun», а також привести приміщення до такого стану, щоб споживач не асоціював це приміщення з торговою мережею «Street Fun»;

4) стягнути з ФОП «Ф» боргованість;

5) стягнути з ФОП «Ф» кошти за фактичне використання торгової марки «Street Fun» після закінчення дії Договору.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 8

Компанія «Р» звернулась до суду з позовною заявою до Товариства з обмеженою відповідальністю «М» та Товариства з обмеженою відповідальністю «Б» про визнання торговельних марок добре відомими та припинення порушення прав інтелектуальної власності.

Компанія «Р» являється суб'єктом прав інтелектуальної власності на знаки для товарів і послуг «Ferro», що підтверджується свідоцтвом, зареєстрованим для товарів 33 класу Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (далі – МКТП).

Позовні вимоги Компанія «Р» обґрунтовує тим, що ТОВ «М» та ТОВ «Б» у своїй діяльності, пов'язаній із виготовленням та реалізацією лікерів, використовують позначення «Ferro», що являється схожими настільки, що їх можна сплутати, із позначеннями позивача. Відтак, застосування вказаного позначення є порушенням прав позивача.

В обґрунтування своїх позовних вимог Компанія «Р» подала висновок експерта, у якому зазначено: «що станом на 02.01.2019 р. знак «Ferro» став добре відомими в Україні відносно товару 33 класу МКТП «лікери».

З метою встановлення фактичних обставин справи, ухвалою суду було призначено нову судову експертизу у сфері інтелектуальної власності, за результатами якої складено висновок експерта та встановлено, що:

- позначення «Ferro», яке використовується на етикетках продукції лікерів спільного виробництва ТОВ «М» та ТОВ «Б», є схожим настільки, що його можна сплутати з торговельною маркою «Ferro»;

- використання позначень «Ferro» для виготовлення та реалізації лікерів спільного виробництва ТОВ «М» та ТОВ «Б», може ввести в оману щодо особи, яка виробляє товар, а саме – викликати помилкове враження про походження таких товарів від Компанії «Р».

Дайте правовий аналіз ситуації. Які порушення прав інтелектуальної власності допущені? Вирішіть ситуацію шляхом оформлення рішення суду по суті спору.

СИТУАЦІЯ 9

Товариство з обмеженою відповідальністю «М» 01.03.2016 року на підставі ліцензійного договору (далі - Договір), укладеного з громадянином Л, та додатку до нього набуло виключне майнове авторське право на музичний твір «Eternity» (виконавець - Ж).

Згідно з умовами Договору та додатку названі права на спірний твір передані ТОВ «М» на виключній основі з метою його використання на території України до 31.12.2019 року з

автоматичним продовженням на кожен наступний календарний рік. При цьому, якщо за місяць до закінчення строку дії договору ні одна із сторін письмово не повідомила іншу сторону про його розірвання, договір вважається пролонгованим на наступний календарний рік.

За результатами моніторингу мережі Інтернет працівниками ТОВ «Медіа Трейд» було встановлено незаконне використання твору «Eternity» (виконавець - Ж) на сайті obozrevatel.com., який належить ТОВ «Деверсі».

14.03.2019 року ТОВ «Медіа Трейд» здійснено детальне дослідження сайту obozrevatel.com з метою фіксації незаконного використання музичних твору «Eternity» (виконавець - Ж), на підтвердження чого оформлено диск із записом процесів дослідження сайту obozrevatel.com, а також акти огляду веб-сайту № 3/11 від 14.03.2019 та № 3/11 від 15.03.2019 р.

У подальшому ТОВ «Медіа Трейд» звернулося до адвокатського бюро «Право» для підготовки позову про стягнення з ТОВ «Деверсі» 90 000 грн. компенсації за порушення майнових авторських прав. Окрім того, ТОВ «Медіа Трейд» зацікавлене зобов'язати ТОВ «Деверсі» припинити незаконне відтворення твору «Eternity» (виконавець - Ж) на сайті obozrevatel.com.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які особливості захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення за допомогою використання мережі Інтернет? Оформіть заяву про припинення порушення авторського права за представництвом адвоката із урахуванням вимог чинного законодавства України.